

VIII Ogólnopolska Konferencja Chiropterologiczna (Toruń, 15–16 X 1994 r.)

Tym razem na coroczną konferencję badacze nietoperzy zjechali do Torunia. Organizacji spotkania podjął się Instytut Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Pod względem organizacyjnym konferencja była bardzo udana, natomiast słabiej dopisali uczestnicy – przybyło ich wyraźnie mniej niż w ubiegłym roku (ok. 80 osób). Również tematyka wystąpień trochę zawiodła oczekiwania, zwłaszcza ekologów. Przedstawiono tylko kilka referatów i plakatów podejmujących zagadnienia ekologii nietoperzy.

W ostatnich latach można zauważyć stopniowe dostosowanie tematyki referatów do wzrastającej liczby amatorów uczestniczących w konferencjach. W Toruniu przedstawiono przeglądowe referaty

poświęcone biologii nietoperzy – Z. Urbańczyk (Świebodzin), ich ewolucyjnemu pochodzeniu – W. Bogdanowicz (Białowieża) oraz echolokacji – A. Rachwald (Białowieża).

O ekologii nocka rudego mówił T. Kokurewicz (Wrocław). Obserwowany w ostatnich latach wzrost liczebności gatunku autor wyjaśniał dobrymi warunkami pokarmowymi. Zbiorniki wodne, nad którymi występuje nocek rudy, ulegają silnej eutrofizacji, czego rezultatem jest wzrost zagęszczeń ochotkowatych, jednego z podstawowych źródeł pokarmu tego nietoperza. W referacie przedstawiono ponadto wyniki badań nad hibernacją nocka rudego, zwłaszcza zależności pomiędzy mikroklimatem zasiedlanych w tym czasie podziemi a zagęszczeniem zimujących osobników.

Interesującą propozycję przyżyciowego badania stopnia otłuszczenia nietoperzy zaproponowali krakowscy badacze: P. Koteja, J. Weiner i B. W. Wołoszyn. Przedstawiona metoda badań wykorzystuje zjawisko pochłaniania promieniowania mikrofalowego przez tkanki zwierząt. Została przetestowana na nockach dużych hibernujących w Górach Świętokrzyskich.

I. Ruczyński i K. Kasprzyk (Toruń) określili prawidłowości w zasiedlaniu ptasich skrzynek lęgowych przez karlika większego w Gostynińsko-Włocławskim Parku Krajobrazowym. Nietoperze te unikały borów suchych, występując głównie w borach świeżych, najliczniej na powierzchni sąsiadującej z jeziorem, która charakteryzowała się różnorodnymi środowiskami olsów, lęgów i borów.

Strukturę zgrupowania nietoperzy i ich aktywność łowiecką w Puszczy Białowieskiej przedstawiono na plakatach A. Rachwalda i M. Labochy (Częstochowa) oraz A. Rachwalda i innych. W wyniku intensywnych odłowów w sieci stwierdzono obecność 12 gatunków. Wykazano różnice w zagęszczeniach żerujących nietoperzy pomiędzy naturalnym drzewostanem parku narodowego a lasem gospodarczym.

P. Lina (Holandia) omówił częstość występowania wścieklizny u nietoperzy w Holandii, stwierdzając przypadki zachorowań u mroczka późnego i nocka łydkowłosego. Około 20% zbadanych osobników pierwszego gatunku było nosicielami wirusa. Dotychczasowe dane wskazują, że u innych gatunków nietoperzy wścieklizna nie występuje lub jest rzadka.

W referacie G. Lesińskiego i M. Kowalskiego (Warszawa) oceniono stan zbadania nietoperzy na Mazowszu i Podlasiu. Przyrastająca w ostatnich latach wiedza o rozmieszczeniu i ekologii tych zwierząt stwarza realną szansę opublikowania w niedalekiej przyszłości regionalnej monografii.

Sporo wystąpień poświęcono badaniom faunistycznym lub problemom ochrony nietoperzy. Wśród drobnych doniesień dotyczących zimowania nietoperzy ciekawe dane o zmianach liczebności w niektórych podziemiach przedstawili: J. Hejduk i G. Radzicki (Łódź), M. Jurczyszyn (Poznań) oraz M. Labocha z T. Postawą (Kłomnice). O zimowaniu nietoperzy w studniach mówił M. Kowalski.

Znaczną część drugiego dnia obrad poświęcono dyskusji na temat przyszłości badań chiropterologicznych w Polsce. Podkreślano konieczność przestrzegania zasad ochrony nietoperzy. W ostatnim etapie tworzenia (rejestracja w sądzie) znajduje się Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Nietoperzy, o czym poinformował Z. Urbańczyk.

Grzegorz Lesiński